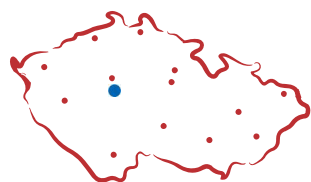

Voroplavbu na Vltavě definitivně ukončilo budování Vltavské kaskády

Svatojánské proudy

Text: Petr David st. foto: Petr David ml., Petr Ludvík

Jakmile z řeky odešly ledy, začínala plavecká sezóna. V zimě se kácely stromy a stáčely houžve, na jaře byly kmeny na vazišti svázaný do vorových tabulí. Plavecké party se pustily do nebezpečné práce, která skončila s dalším zamrznutím řeky. Nejzkušenější a nejšikovnější plavec partu vedl. Říkalo se mu vrátný a jeho úkolem bylo nejen několikadenní až několikatydenní plavbu organizovat a zvládat lidi ve své partě, čítající obvykle čtyři až osm plavců, musel se vyznat i v účetnictví a ovládat cizí jazyk, konkrétně němčinu. Zdatní museli být všichni, protože práce plavců byla mimořádně fyzicky náročná a hlavně nebezpečná. Ne každý se z dobrodružné cesty vrátil.

Plavci, ne voraři

Plavení dříví po řekách a potocích má u nás prastarou tradici. Určitým dokladem o plavení dřeva na Vltavě může být již zakládací listina benediktinského břevnovského kláštera, informující také o mlýnech a jezích, která se hlásí

až k roku 993. V roce 1088 se na Výtoni začalo platit naturální clo ze splaveného dřeva a od roku 1130 se odváděla část dřeva vyšehradskému kostelu. Toto „vytětí“ dřeva také lokalitě určilo název Výtoň. První doložená informace o voroplavbě se ale zachovala až z roku

1316. Jedná se o privilegium, které vydal Jan Lucemburský, aby obchod se dřevem dostal přesnější pravidla. Nic to ovšem nemění na tom, že po Vltavě připlouvaly vory do Prahy již o pár století dříve. Pouť končila u soutoku Botiče s Vltavou pod vyšehradskou skálou. Tady

také vyrostlo malebné Podskalí s vorovým přístavem, který svému účelu sloužil až do začátku 20. století. Připlavené kmeny se pak rozvázely po městě, něco pobraly i místní pily. Podskalští byli nejen obchodníci, ale i zdatní plavci. V polovině 14. století se Vltava splavnila i v Praze a některé vory pak pokračovaly až k Labi a po něm do Německa. To už obvykle zajišťovaly party z Podskalí. Časem vznikaly i nejrůznější podpůrné spolky. Nejznámější a nejstarší byl Vltavan v Podskalí, založený roku 1871, v roce 1897 vznikl spolek v Davli a ve Štěchovicích, v roce 1902 spolek Vltavan v Purkarcích. Pro úplnost pak ještě připomeňme, že šťastné dokončení plavby vždy představovalo důvod k oslavě a plavci nebyli žádní suchaři, v hospůdkách byli vítanými hosty. Dokázali vydělat, dokázali utratit a uměli se bavit. V 50. letech minulého století se u nás jako nový „terminus technicus“ objevilo slovo voraři. Jedná se však o výraz umělý a plavci by nás za něj hnali. Zakrátko ovšem Vltavská kaskáda vytvořila takové překážky, že voroplavba na Vltavě špěla ke konci, až dne 12. září 1960 vyplul poslední skutečný vor. Především 52 m vysoká hráz slapské přehrady bez zdymadla se stala nepřekonatelnou bariérou.

Zkouška odvahy a šikovnosti

Na dlouhé cestě čekaly plavce všelijaké nástrahy, jeden úsek však předčil jiné partie řeky snad po všech stránkách. Vltava se tady

Ztracenka patřila mezi naše nejznámější tramské osady, v roce 1944 však byla zatopena vodami štěchovické přehrady

Jedním z nejslavnějších obyvatel Ztracenky se stal tramský písničkář Jarka Mottl

Inzerce

NOVINKA
SOUKUP & DAVID
 PRŮVODCE PO ČECHÁCH, MORAVĚ A SLEZSKU
 ŠPALÍČKY VÝLETŮ, CESTOVNÍ KNIHY